

จิตเภทเป็นโรคเรื้อรังที่พบได้บ่อยและมีอัตราการกลับเป็นซ้ำสูง ก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อผู้ที่เป็โรคจิตเภท ครอบครัวและสังคม การทำหน้าที่ของครอบครัวนับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการรักษาพยาบาล และป้องกันการกลับเป็นซ้ำของผู้ที่เป็นโรคจิตเภท การศึกษาเชิงพรรณนาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการทำหน้าที่ของครอบครัวตามการรับรู้ของผู้ที่เป็นโรคจิตเภทที่กลับเป็นซ้ำ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่เป็นโรคจิตเภทที่กลับเป็นซ้ำและกลับมารักษาแบบผู้ป่วยในโรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 350 คน รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม 2546 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไป และการทำหน้าที่ของครอบครัว ซึ่งใช้แบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัวจุฬาลงกรณ์แฟมิลีอินเวนทอรี พัฒนาโดย อุมพร ตรงสมบัติ (2540) ตามแนวคิดการทำหน้าที่ของครอบครัวของแมคมาสเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมการทำหน้าที่ของครอบครัวตามการรับรู้ของผู้ที่เป็นโรคจิตเภทที่กลับเป็นซ้ำ อยู่ในระดับดีพอควร ในขณะที่การทำหน้าที่ของครอบครัวในแต่ละด้าน คือ การแก้ปัญหา การสื่อสาร บทบาท การตอบสนองทางอารมณ์ ความผูกพันทางอารมณ์ การควบคุมพฤติกรรม และการทำหน้าที่ทั่วไปอยู่ในระดับดีพอควรเช่นกัน แต่ประเด็นที่น่าสนใจก็คือ การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านความผูกพันทางอารมณ์จะเป็นด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ในด้านนี้ปัญหาที่เด่นชัดคือ สมาชิกในครอบครัวไม่ให้ความสนใจซึ่งกันและกัน ในขณะที่การทำหน้าที่ด้านการตอบสนองทางอารมณ์จะพบปัญหาของการระบายความทุกข์ใจให้คนในครอบครัวรับฟัง

ผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมศักยภาพการทำหน้าที่ของครอบครัว หรือพลังครอบครัวระหว่างสมาชิกในครอบครัวของผู้ที่เป็นโรคจิตเภทที่กลับเป็นซ้ำ โดยเฉพาะการทำหน้าที่ในด้านความผูกพันทางอารมณ์ และการตอบสนองทางอารมณ์ ทั้งนี้เพื่อให้การทำหน้าที่ของครอบครัวมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งผลต่อภาวะสุขภาพจิตของสมาชิกในครอบครัว

Schizophrenia is the most common chronic illness and has a high rate of readmission. Its consequences include not only the person with schizophrenia himself but also his family as well as the society. Family function is accepted to be one factor affecting treatment, nursing care, and also readmission prevention. The purpose of this descriptive study was, therefore, to examine the family functions as perceived by person with relapsed schizophrenia. The study sample comprised 350 persons with relapsed schizophrenia who readmitted at Suanprung Psychiatric Hospital, Chiang Mai province. Data collection was undertaken during February to March, 2003. The instrument of this study was a questionnaire comprising two parts: the personal data, and the Chulalongkorn Family Inventory (CFI) developed by Umaporn Trangkasombut (1997) based on McMaster Model of Family Functioning (MMFF). Data were analyzed using descriptive statistics.

The major results revealed that, as a whole, family function, as perceived by persons with relapsed schizophrenia was at a quite well level. Each aspect of family function, including problem solving, communication, role, affective responsiveness, affective involvement, behavior control, and general functioning were also at a quite well level. Nonetheless, the mean score of the affective involvement aspect was the lowest one, clearly reflecting the problem of not involvement with each other among family member. Besides, family function of affective responsiveness demonstrate the problem of suffering expression within the family.

These findings, hence, could be applicable as a crucial foundation for enhancing the potentiality of family function or family strength among the family members of person with schizophrenia particularly the dimension of affective involvement, and affective responsiveness. This is anticipated to encourage the performance of family function to be achieved effectively, subsequently resulting in mental health among family member.